

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

УДК 346.546

DOI <https://doi.org/10.32840/1813-338X-2021.2.5>

Н. С. Горобець

доктор філософії в галузі права,
викладач кафедри адміністративного, господарського права
та фінансово-економічної безпеки
Сумського державного університету

А. В. Мотузна

студентка IV курсу
Навчально-наукового інституту права
Сумського державного університету

ОСОБЛИВОСТІ БАНКРУТСТВА АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ В УКРАЇНІ

Стаття присвячена визначенню особливостей банкрутства акціонерних товариств в Україні та проблемних питань, що при цьому виникають, з метою пошуку напрямів їх усунення. З'ясовано походження терміна «банкрутство», його законодавче розуміння. Наголошено, що законодавством застосовуються такі поняття, як «ознаки банкрутства» та «ознаки неплатоспроможності», однак їх визначення відсутні. Звернено увагу, що неплатоспроможним, тобто таким, що має заборгованість перед кредиторами та/або заборгованість за податковим зобов'язанням, які не може вчасно та повно погашати через відсутність коштів на рахунках, може бути підприємство будь-якої організаційно-правової форми, а тому акціонерні товариства не є винятком. З'ясовано, що визначення ймовірності визнання акціонерного товариства неплатоспроможним віднесено до компетенції його наглядової ради. Акцентовано увагу, що за загальним правилом до суб'єкта, який є боржником, незалежно від форми власності можуть бути застосовувані такі процедури з питань банкрутства, як розпорядження майном боржника, санація боржника та ліквідація банкрута. Розкрито зміст процедур з питань банкрутства. Приділено увагу досвіду реорганізації акціонерних товариств через приєднання в Німеччині та Україні. Зроблено висновок, що в Німеччині приєднання є механізмом симбіозу товариств для покращення економічної ситуації та запобігання банкрутству АТ, тоді як в Україні подібного механізму не передбачено. Наголошено, що для державних акціонерних товариств закон передбачає застосування лише судової процедури розпорядження майном без обмежень. Наголошено, що найбільшою проблемою банкрутства публічних акціонерних товариств є пасивність органів виконавчої влади, що здійснюють управління державними підприємствами, як учасників процедур банкрутства, та фактично неспроможність відновити платоспроможність таких товариств за допомогою судових процедур через законодавчі обмеження. Виокремлено також проблему доступу арбітражного керуючого до інформації про акціонерне товариство та відповідальність порушення вимог щодо користування нею, зважаючи на що очевидно є необхідність додаткової регламентації цих положень на законодавчому рівні.

Ключові слова: банкрутство, неплатоспроможність, акціонерне товариство, санація, розпорядження майном, реорганізація, ліквідація.

Постановка проблеми. Акціонерні товариства (далі – АТ) складають значну частину господарських підприємств в Україні. Для оздоровлення економіки країни неплатоспроможні підприємства підлягають процесам відновлення або визнаються у судовому порядку банкрутами і ліквідуються. Так, за 2020 рік до господарських судів України першої інстанції було подано 20 072 позовні заяви про визнання підприємства боржником. Лише за 13 111 заявами було відкрито судове провадження, з яких 991 заява були задоволені. Всього було закінчено 745 справ про банкрутство (за позовами кредиторів – 455, за позовами прокурорів – 2, за позовами боржників – 286). За позовами про банкрутство було присуджено 224 617 818 480 грн. до стягнення [1]. Статистика свідчить, що банкрутство підприємств в Україні поширене явище, однак законодавчо визначена процедура санації та ліквідації підприємства викладена у загальних рисах для всіх господарських підприємств, тоді як АТ потребують окремої процедури з огляду на особливості цього виду товариств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Банкрутство підприємств досліджувалось науковцями, серед яких: І. Бачкір, І. Бланк, Ю. Великий, В. Власюк, О. Волот, Т. Воронкова, О. Гарагонич, Р. Ефрат, Т. Зивікі, І. Косарева, Н. Левратто, С. Лін, Б. Москвін, Г. Сукрушева, О. Терещенко, З. Шершньова та ін. Але у зв'язку зі змінами в законодавстві деякі дослідження вже неактуальні, оскільки Закон України «Про відновлення неплатоспроможного підприємства», на якому вони ґрунтуються, втратив чинність з прийняттям Кодексу України з процедур банкрутства (далі – КУЗПБ).

Мета дослідження полягає у визначенні особливостей банкрутства акціонерного товариства та проблемних питань, що при цьому виникають з метою пошуку напрямів їх усунення.

Виклад основного матеріалу. Термін «банкрутство» походить від двох італійських коренів слів: *banco* – банк, *rotto* – зламаний, що дослівно означає відмову громадянина або фірми платити за своїми борговими зобов'язаннями через відсутність коштів, що призводило до припинення його діяльності і в буквальному розумінні – зламаної лавки [2, с. 3].

За КУЗПБ банкрутство це визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність за допомогою процедури санації та реструктуризації

і погасити встановлені у визначеному порядку грошові вимоги кредиторів інакше, ніж через застосування ліквідаційної процедури (ст. 1) [3]. Виходячи з поняття «банкрутство», у разі офіційного визнання підприємства неплатоспроможним воно може бути лише ліквідоване. Кодексом застосовуються поняття «ознаки банкрутства», «ознаки неплатоспроможності», але їх визначення відсутнє. Найбільш вираженою їх ознакою є заборгованість перед кредиторами та/або заборгованість за податковим зобов'язанням, які товариство не може вчасно та повно погашати через відсутність коштів на рахунках [4]. Тобто неплатоспроможність – це проміжний стан, який свідчить про існуючий фінансовий збій у діяльності підприємства та можливе настання банкрутства. Засновники підприємства, власник майна, органи державної влади наділені господарською компетенцією та зобов'язані вживати своєчасних заходів щодо запобігання його банкрутству [5, с. 137]. Але платоспроможність підприємства до настання його банкрутства може бути відновлена.

Оскільки неплатоспроможність може мати місце у діяльності будь-якого підприємства, АТ не виняток. Ознаками АТ є поділ його статутного капіталу на визначену кількість акцій однакової номінальної вартості, і відповідальність за зобов'язаннями тільки майном товариства, а акціонери несуть ризик збитків, пов'язаних із діяльністю товариства, в межах вартості належних їм акцій [6]. Закон України «Про акціонерні товариства» визначає, що виключною компетенцією наглядової ради АТ є визначення ймовірності визнання товариства неплатоспроможним внаслідок прийняття ним на себе зобов'язань або їх виконання, зокрема внаслідок виплати дивідендів або викупу акцій [7].

Для фінансово-господарського контролю АТ також може створюватись ревізійна комісія чи посада ревізора, на які покладено обов'язок контролювати господарську діяльність виконавчого органу АТ через проведення перевірок, своєчасно доводити до відома загальних зборів, спостережної ради їх результати тощо. Тобто контроль за платоспроможністю АТ покладено на його органи, зокрема, ревізійна комісія готує звіти щодо балансу і використання коштів, тим самим виявляє наявність ознак неплатоспроможності, наглядова рада вирішує питання про ймовірність визнання АТ неплатоспроможним за прийнятими зобов'язаннями [8]. У разі виявлення підстав, достатніх для визнання АТ неплатоспроможним, загальні

збори вирішують питання щодо вирішення цих проблем або звернення до господарського суду для визнання товариства банкрутом. Але у разі ігнорування ним явної загрози банкрутства ініціатором судових процесів може бути кредитор.

Сукупність ознак, що підтверджують неплатоспроможність підприємства, вимагає негайного реагування для попередження банкрутства підприємства. Необхідно запускати механізм санації підприємства, що охоплює процес відновлення його діяльності у комплексі, від моменту визначення кризи до контролю за виконанням санації, які сприятимуть ефективному оздоровленню підприємства. Санація передбачає всебічний аналіз діяльності, визначення цілей, розробку концепції санації, містить систему прийняття раціональних санаційних рішень, важелів контролю за санаційною процедурою [9].

Проаналізувавши положення ч. 1 ст. 6 КУзПБ, можна зробити висновок, що за загальним правилом до суб'єкта господарювання, який є боржником, незалежно від форми власності, щодо якого здійснюється провадження у справі про банкрутство, можуть застосовуватись такі процедури з питань банкрутства: розпорядження майном боржника, санація боржника та ліквідація банкрута.

Розпорядження майном АТ є системою заходів щодо його майна з метою забезпечення збереження, ефективного використання майнових активів боржника, здійснення аналізу його фінансового стану, визначення наступної процедури (санації чи ліквідації), що можуть бути застосовані у разі виявлення прямих ознак неплатоспроможності АТ в позасудовому і судовому порядку. Тобто зазначені дії можуть позитивно вплинути на фінансове становище АТ.

Якщо процедура розпорядження майном неможлива або її результати незадовільні – ініціюється процедура санації. Обираючи досудову санацію, підприємство дістає можливості для реструктуризації боргів, зміни організаційно-правової форми діяльності, часткового задоволення вимог кредиторів і більш гнучкого управління активами [10]. У разі якщо має місце судова процедура санації, план її проведення затверджується господарським судом. Останнім одночасно призначається арбітражний керуючий, на якого покладається обов'язок проведення процедури санації за затвердженим планом.

КУзПБ містить невичерпний перелік заходів, що включаються до плану санації: реструктуризація підприємства; перепрофілювання вироб-

ництва; закриття нерентабельних виробництв; відстрочення, розстрочення або прощення боргу чи його частини; виконання зобов'язання боржника третіми особами; задоволення вимог кредиторів в інший спосіб; ліквідація дебіторської заборгованості; реструктуризація активів боржника; продаж частини майна боржника; виконання зобов'язань боржника власником боржника та його відповідальність за невиконання взятих на себе зобов'язань; відчуження майна та погашення вимог кредиторів шляхом заміщення активів; звільнення працівників боржника, які не можуть бути задіяні в процесі виконання плану санації; одержання кредиту для виплати вихідної допомоги працівникам боржника, які звільняються згідно з планом санації, та інші заходи [2, с. 84].

Залежно від глибини кризового стану підприємства і умов надання йому зовнішньої допомоги розрізняють санацію без зміни статусу юридичної особи підприємства, що санується (кризовий стан тимчасове явище) та зі зміною статусу юридичної особи підприємства (якщо глибокий кризовий стан) [11].

Як зазначають науковці, досудова процедура санації найбільш ефективний метод відновлення платоспроможності. Ця процедура дає можливість швидко відновити платоспроможність підприємства без ініціації процесу визнання його банкрутом. Після схвалення плану санації в боржника є 5 днів для того, щоб звернутися до суду. Останній протягом 5 днів виносить ухвалу про прийняття або ж відмову в прийнятті заяви про затвердження плану санації. Далі, впродовж місяця, господарський суд зобов'язаний розглянути подану заяву, а підприємство на час розгляду заяви отримує захист від кредиторів у вигляді мораторію. Втім, інтереси кредиторів також захищені, оскільки якщо суд впродовж 60 днів не розгляне заяву, мораторій скасовується [10]. Крім того, в процедурі судової санації рішення приймають з огляду на інтереси кредиторів: якщо кредитор, який не брав участі у схваленні плану досудової санації, доведе, що під час ліквідації його вимоги будуть задоволені в більшому обсязі, ніж під час санації, то господарський суд може відмовити у схваленні плану [10]. Переваги досудової санації підтверджуються тим, що впродовж 2020 року до господарських судів першої інстанції було подано 41 заяву про затвердження плану санації до відкриття провадження у справі про банкрутство, з них лише 26 заяв було розглянуто [12].

Варто звернути увагу, що для державних підприємств передбачено лише судову процедуру розпорядження майном без обмежень. Тобто відновлення неплатоспроможності через процедуру досудової санації для таких підприємств неможливе. Проте саме процедура санації передбачає розгалужену систему заходів, що значно ефективніше, ніж розпорядження майном підприємства.

На цей час уряд та органи виконавчої влади не здійснюють запобігання банкрутству державних підприємств. Крім того, відсутня державна підтримка неплатоспроможних державних підприємств [12]. Органи виконавчої влади здійснюють управління державними підприємствами пасивно, а через обмеження відновити платоспроможність державних підприємств за допомогою судових процедур неможливо, що призводить до закриття справ про банкрутство, обмеження прав кредиторів на задоволення вимог. Вирішення цієї проблеми полягає у створенні норми, яка зобов'яже органи влади, що управляють майном державних підприємств, нести субсидіарну відповідальність перед кредиторами у разі неможливості через законодавчі обмеження стягнути заборгованість з боржника у судовому порядку.

Найбільш масштабною є санація зі зміною статусу юридичної особи підприємства, що санується – реорганізація, яка являє собою припинення АТ через перетворення, злиття, приєднання, поділ, для яких характерним є передача майна, правосуб'єктності іншому АТ, обов'язкове задоволення вимог кредиторів, акціонерів і повне припинення АТ, реорганізація якого відбулась, а також виділ, в результаті якого жодне з АТ не припиняє існування, оскільки зі складу існуючого АТ виділяється один або декілька структурних підрозділів.

Поділ та виділ відносять до такого напряму реорганізації, як подрібнення, що дозволяє зосередитися на специфічних стратегічних сферах АТ і реалізується: коли необхідно виокремити збитковий структурний підрозділ, який буде ліквідований; для забезпечення можливості зниження інвестиційних ризиків у разі залучення додаткового акціонерного капіталу, якщо АТ має високий рівень диверсифікації сфер діяльності, що характеризуються різною інвестиційною привабливістю; під час проведення підготовки до приватизації державних підприємств для підвищення їх інвестиційної привабливості; за рішенням антимонопольних органів у разі зловживання АТ монополюним

становищем; з метою створення інтегрованих корпоративних структур [13].

Процедура реорганізації АТ в Україні характерна тим, що підприємство, яке підлягає реорганізації, припиняє своє існування. А в Німеччині, відповідно до ст. 323 Закону «Про акціонерні товариства», суб'єкт господарювання, який приєднується, не припиняє своєї діяльності, а продовжує існувати у статусі товариства, що приєдналося до головного АТ, яке отримує права здійснювати управління приєднаним товариством. З моменту відновлення платоспроможності АТ приєднання припиняється, і товариство знову стає самостійним господарським суб'єктом. Тобто в Німеччині такий спосіб реорганізації застосовується як механізм симбіозу товариств для покращення економічної ситуації, запобігання банкрутству АТ [14]. В Україні такого механізму закон не передбачає. Відмінною є також одна з вимог до приєднання: за ст. 320 Закону Німеччини «Про акціонерні товариства» АТ може приєднатися до іншого, коли не менше 95% його акцій належать головному товариству [14], а за ч. 4 ст. 84 Закону України «Про акціонерні товариства» – 90% [7]. Це свідчить про те, що закон Німеччини більше враховує інтереси АТ, що приєднується, і має на меті уникнення небажаних судових процесів після приєднання.

Завершальним етапом відновлення платоспроможності АТ є відновлення його спроможності виконувати свої фінансові зобов'язання чи припинення АТ. Припинення господарської правосуб'єктності АТ внаслідок банкрутства є визначеною господарським законодавством процедурою, яка передбачає послідовне настання юридичних фактів, що утворюють юридичний склад, і яка призводить до припинення існування АТ – суб'єкта підприємництва, нездатність якого відновити платоспроможність і задовольнити вимоги кредиторів визнана господарським судом [15].

Ліквідація АТ внаслідок банкрутства реалізується в примусовому чи добровільному порядку [16]. За даними Господарського суду м. Київ за 2020 рік завершено провадження за 58 заявами кредиторів про визнання підприємства банкрутом на суму вимог 105 368 032 728 грн, з яких судом задоволено 86% вимог кредиторів. Серед ліквідованих було 2 підприємства з часткою більше 25% державної власності у їх статутному фонді [16]. Ліквідація підприємств, визнаних банкрутами, звільняє економіку від неприбуткових підприємств. Як наслі-

док, майно передається іншим суб'єктам для використання, і виконується важливий принцип ринкової економіки, за яким майно використовується ефективно і задовольняє потреби його власника і суспільства загалом [17, с. 63].

Відповідно до 4 розділ КУзПБ разом з постановою суду про визнання боржника банкрутом починається ліквідаційний процес, строк якого не може бути більше 12 місяців. Ліквідація провадиться під керівництвом ліквідатора, який призначається судом з числа осіб, занесених до Єдиного реєстру арбітражних керуючих. Відомості про прийняття судом постанови про визнання боржника банкрутом передаються державному реєстратору й вносяться до Єдиного державного реєстру [3]. Для виявлення кредиторів суд оприлюднює повідомлення про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури впродовж 3 днів з дня прийняття постанови суду.

Ліквідатор зупиняє обіг акцій АТ, яке є банкрутом, визначає його ліквідаційну масу, здійснює її оцінку, продає майно товариства, проводить розрахунки з кредиторами, надає суду звіт та ліквідаційний баланс. Продаж майна банкрута здійснюється ліквідатором через електронний аукціон незалежно від виду майна (ст. 68 КУзПБ), що має на меті створення прозорого, швидкого, ефективного процесу продажу майна з високим рівнем контролю та запобігання корупції. Проте законодавчі прогалини та недостатній рівень електронної безпеки залишають можливість для зловживань та порушень.

Аналіз норм КУзПБ дає підстави вважати, що якщо на арбітражного керуючого, який виконує повноваження ліквідатора чи керуючого санацією у справах про банкрутство, покладено обов'язки керівника підприємства, він набуває певного статусу та має право на доступ до інформації, в тому числі з обмеженим доступом [18]. Тобто арбітражний керуючий може без особливих процедур отримати доступ до інформації й розпоряджатися нею на власний розсуд, оскільки діяльність ліквідатора не контролюється. Але трапляються і протилежні випадки, коли підприємства відмовляють арбітражному керуючому в наданні документів, посилаючись на принципи конфіденційності. Фактично без згоди держателя інформації отримати документацію, що стосується господарської діяльності боржника, можна у разі досягнення порозуміння або в примусовому порядку на підставі рішення суду. Вирішення цієї проблеми можливе через доповнення КУзПБ нормою про повноваження

арбітражного керуючого щодо інформації з обмеженим доступом, процедуру одержання доступу до неї, режиму її використання, відповідальності за його порушення.

Ще одним дискусійним аспектом банкрутства АТ є те, що за доведення АТ до неплатоспроможного стану та/або банкрутства покладається лише на холдингову компанію [19, с. 95]. Однак варто погодитись, що існує потреба в доповненні законодавства про банкрутство АТ нормою щодо відповідальності й інших акціонерів за доведення його до банкрутства.

Висновки та пропозиції. Таким чином, у разі встановлення неплатоспроможності АТ застосовуються процедури відновлення його платоспроможності або визнання його банкрутом та ліквідації. До процедур відновлення платоспроможності боржника КУзПБ відносить розпорядження майном боржника та санацію, яка може ініціюватися в судовому та позасудовому порядку. Втім, для публічних АТ позасудова процедура санації не передбачена, а ініціювання розпорядження майном боржника можливе лише в судовому порядку. Реалізація цих процедур сприяє відновленню платоспроможності АТ, але у разі їх неефективності ініціюється процедура визнання останнього банкрутом та його ліквідація. Специфіка такого виду припинення діяльності АТ полягає у спеціальному законодавчому врегулюванні, ініціюванні ліквідації в добровільному або примусовому порядку, припиненні правосуб'єктності АТ в рамках судового провадження, меті ліквідації, якою є задоволення вимог кредиторів, її результаті, тобто припиненні діяльності юридичної особи, платоспроможність якої відновити неможливо. Зважаючи на специфіку процедур банкрутства АТ в Україні, сьогодні необхідно активізувати управління органами виконавчої влади, а також регламентувати доступ арбітражного керуючого до інформації, відповідальність акціонерів за доведення АТ до банкрутства.

Список використаної літератури:

1. Офіційний сайт судової системи України. Статистика за 2020 рік. URL: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/rik_2020.
2. Кондрашихін А.Б., Пєпа Т.В., Федорова В.О. Фінансова санація і банкрутство підприємств: навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 208 с.
3. Кодекс України з процедур банкрутства від 17.10.2020 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19/conv#n458>.

4. Данилишин Б.М., Фащевський М.І., Чернюк Л.Г. Соціально-економічні проблеми розвитку регіонів: методологія і практика. Черкаси : ЧДТУ, 2006. 315 с.
5. Тетарчук І.В., Дяків Т.Є., Господарське право України: навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ : ЦУЛ, 2018. 208 с.
6. Господарський процесуальний кодекс України від 16.08.2020 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#n2900>.
7. Про акціонерні товариства: Закон України від 16.08.2020 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>.
8. Постанова Верховного суду від 20.11.2018 у справі № 913/1378/16 URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78650627>
9. Полінкевич О. М. Фінансова санація та банкрутство підприємств: навчальний посібник. Київ : ЦУЛ. 2010. 416 с.
10. Таламанчук К. ВС пояснив, чим досудова санація ліпша за інші процедури банкрутства. URL: https://zib.com.ua/ua/142871-vc_royasniv_chim_dosudova_sa_naciya_krascha_za_inshi_procedur.html.
11. Юрій Е.В. Санація як система заходів оздоровлення підприємства. *Вісник ОНУ ім. І. Мечнікова*. 2013. № 3. С. 160–162.
12. Аналіз Процедури та практика щодо банкрутства державних підприємств в Україні у контексті виконання рішень ЄСПЛ у справах «Юрій Миколайович Іванов проти України» і «Бурмич та інші проти України». Київ, 2020. URL: <https://rm.coe.int/analysis-bankruptcy-burmich-r-melnuchenko-nov-2020-ukr-final/1680a06a23>.
13. Бондар Н.М. Поняття та види реорганізації підприємств. URL: <https://www.trn.ua/articles/2771>.
14. Stock Corporation Act of the Federal Republic of Germany: from 06.09.1965 / Federal ministry of Justice and Consumer Protection. URL: https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_aktg/index.html.
15. Гарагонич О.В. Припинення господарської правосуб'єктності акціонерного товариства внаслідок банкрутства. *Економіка та право*. 2019. №3. С. 24–33.
16. Офіційний сайт господарського суду м. Києва. Статистика за 2020 рік. URL: <https://ki.arbitr.gov.ua/sud5011/>.
17. Бірюков О.М. Банкрутство громадян: за і проти. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2011. № 11. С. 60–65.
18. Талан Л. Г. Арбітражний керуючий, його статус і повноваження у різних процедурах справи про банкрутство відповідно до Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» в редакції від 22.12.2011 р. *Науково-практичний юридичний журнал*. Київ. 2013. № 7/8. С. 7–18.
19. Соколовська Ю. Відповідальність акціонерів акціонерного товариства: аналіз законодавства і судової практики. *Актуальні проблеми правознавства*. Вип. 1 (17). 2019. С. 95–101.

Horobets N. S., Motuzna A. V. Peculiarities of bankruptcy of joint stock companies in Ukraine

The article is devoted to the definition of the peculiarities of the bankruptcy of joint-stock companies in Ukraine and the problematic issues that arise in order to find ways to eliminate them. The origin of the term “bankruptcy” and its legal understanding have been clarified. It is emphasized that the legislation uses such concepts as “signs of bankruptcy” and “signs of insolvency”, but there are no definitions. It is noted that an insolvent, ie one that has debts to creditors and/or debts on tax liabilities, which cannot be repaid on time and in full due to lack of funds in the accounts, can be an enterprise of any legal form, and therefore joint stock companies are no exception. It was found that determining the probability of declaring a joint-stock company insolvent is attributed to the competence of its supervisory board. It is emphasized that, as a general rule, bankruptcy proceedings such as disposition of the debtor’s property, reorganization of the debtor and liquidation of the bankrupt may be applied to the debtor entity, regardless of the form of ownership. The content of bankruptcy proceedings is revealed. The experience of reorganization of joint-stock companies due to joining in Germany and Ukraine is given. It is concluded that in Germany accession is a mechanism of symbiosis of companies to improve the economic situation and prevent bankruptcy of joint stock companies, while in Ukraine such a mechanism is not provided. It is emphasized that for state joint-stock companies the law provides for the application of only the judicial procedure of disposition of property without restrictions. It is emphasized that the biggest problem of bankruptcy of public joint stock companies is the passivity of executive bodies that manage state enterprises as participants in bankruptcy proceedings, and in fact the inability to restore the solvency of such companies through court proceedings due to legal restrictions. The problem of the arbitration trustee’s access to information about the joint-stock company and the responsibility for violating the requirements for its use is also highlighted, given that the need for additional regulation of these provisions at the legislative level is obvious.

Key words: *bankruptcy, insolvency, joint-stock company, reorganization, disposal of property, reorganization, liquidation.*